

Tiesuunnitelma Maantie 642 Paatelan kanavan kohdalla, Äänekoski / Lausunnon antaminen

KH 21.08.2023 § 208

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää Äänekosken kaupungilta lausuntoa asiakohdassa mainitusta tiesuunnitelmasta ja sitä vastaan mahdollisesti tehdyistä muistutuksista. Keski-Suomen ELY-keskus ilmoitti, että on saanut yhden (1) muistutuksen koskien asiakohdassa mainittua suunnitelmaa. Lausunto tulee antaa 31.8.2023 mennessä. ELY-keskuksen asianumero lausunnonle on KESELY/2170/2022.

Tiesuunnitelma Maantie 642 Paatelan kanavan kohdalla sisältää maantien 642 Paatelan kanavan sillan länsipuolelta noin 400 metrin matkalta Suolahden suuntaan, nykyisen pysäköintialueen kanavan kohdalla sekä tarvittavat yksityistiejärjestelyt ja maantien rinnalla kulkevan jalankulku- ja pyöräilyväylän. Suunnitteluhankkeen tavoitteena on lakkauttaa maantien 642 tiealue nykyisen pysäköintialueen kohdalta ja järjestellä suunnittelualan kulkuyhteydet.

Tiesuunnitelmassa esitetään kanavalle ja kanavaravintolalle johtavan tonttiliittymän sisäluisien loiventamista sekä käytöstä poistetun linja-autopysäkin levikkeen poistamista ja nurmettamista. Maantien 642 tiealue lakkautettaisiin nykyisen pysäköintialueen kohdalta. Lisäksi ajoyhteys kanavan huoltotien kautta maantielle Pässinradantieltä esitetään katkaistavaksi. Jalankulku- ja pyöräilyyhteys Pässinradantieltä kanavan huoltotielle säilytetään ja Pässinradantielle toteutetaan kääntöpaikka kanavan puoleiselle laidalle. Pässinradantielle kohdistuva liikenne siirtyy suunnitelman mukaan kokonaisuudessaan kulkemaan Aatulantien liittymän kautta.

Lausunnonalla olevan tiesuunnitelmahankkeen arvioidut kokonaiskustannukset ovat 57 000 €. Kustannusarvion ja kustannusjakoesityksen perusteella kaupungin maksettavaksi ei tässä hankkeessa kustannuksia tulisi.

Tiesuunnitelmaehdotus on ollut ELY-keskuksen toimesta yleisesti nähtävillä 21.06.2023 - 21.07.2023 välisenä aikana. Nähtävilläoloajan kuluessa ELY-keskukselle toimitettiin yksi muistutus koskien laadittua tiesuunnitelmaa. Saapuneessa muistutuksessa pyydettiin tehtäväksi Pässinradantien parantamiseksi lisätoimenpiteitä, jos liittymä kanavan puoleisesta päästä katkaistaan. Tien Alkulan puoleiseen päähän tulisi järjestää riittävästi kohtaamispaikkoja ja kääntöpaikasta tulisi tehdä riittävän kokoinen tulevaisuuden mahdollisia puu- ja jätekuljetuksia ajatellen. Lisäksi tulisi varmistaa tien kantavuus kantavuusmittauksella ja varmistaa ettei Alkulan päässä oleva 3 tonnin painorajoitus aiheuta lisäkustannuksia tiekunnalle. Tiekuunnan näkemys on, että se ei osallistu muutoksien tuomiin kustannuksiin.

- Keski-Suomen ELY-keskus pyytää kaupunkia ilmoittamaan tai ottamaan kantaa lausunnossaan seuraaviin asioihin ja antamaan mahdollisen vastineen kaupunkia koskeviin muistutuksiin:
- Kaupungin tekemät vuorovaikuttamisen ja tiedoksiannon toimenpiteet (aloittamisesta ilmoittaminen tai kuuluttaminen sekä suunnitelman nähtäville asettaminen - toteutustavat ja -ajankohdat)
 - Onko tiesuunnitelmassa otettu huomioon (valtakunnallisen ja) alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden toteutuminen kunnan alueella?
 - Kaupungin lausunnon ajankohtana voimassa olevat tai valtuuston hyväksymät oikeusvaikutteiset yleis-, asema- ja ranta-asemakaavat, sekä ovatko kaavat yhdenmukaisia tiesuunnitelman kanssa. Jos kaavoitustilanteessa on tapahtunut muutoksia nähtäville asetettavassa suunnitelmassa kuvatussa, pyydetään kaupunkia yksilöimään muuttuneet kaavat lausunnossaan.
 - Muuttaako kaupunki tarvittavat kaavat tiesuunnitelman mukaiseksi, jos ne eivät ole yhdenmukaisia?
 - Laatiiko kaupunki tiesuunnitelman ratkaisuihin ja toteuttamiseen liittyvät omat suunnitelmansa sekä vastaako kaupunki suunnitelmien käsittelyprosessista hankkeen toteuttamien edellyttämässä aikataulussa?
 - Salliiko kaupunki seuraavia tiesuunnitelmassa esitettyjä työnaikaisia toimenpiteitä tehtävän asemakaava-alueellaan: kiertotien tai liikennejärjestelyjen sijoittaminen, tiettyjen katuyhteyksien käyttö toteutuksen aikana (jne.)?
 - Onko kaupungilla huomauttamista tiesuunnitelmaan sisältyviin asemakaava-alueen ulkopuolisiin maantien rakentamisen ajaksi tai pysyvästi varattaviin alueisiin, kiertoteihin, varastoalueisiin tai varattavien yksityisten teiden tekemiseen ja/tai käyttöön?
 - Onko kaupungilla huomauttamista suunnitelmassa esitettyihin maanteiden hallinnollisen luokan muutoksiin tai lakkaamisiin?
 - Onko kaupunki valmis luovuttamaan yksityistien tekemiseen tarvittavan omistamansa maa-alueen korvauksetta tietarkoituksiin?

Kaavoituspäällikkö on valmistellut tiesuunnitelmaehdotuksesta seuraavan lausunnon:

Tiesuunnitelman mukainen ratkaisu tukee kaupungin tavoitetta mahdollistaa yritystoiminnan jatkuminen Paatelan kanavan yhteydessä ja muodostaa yritystontti nykyisen ravintolarakennuksen kohdalle. Ravintolarakennus on rakennettu aikoinaan poikkeamismenettelyin ja sijaitsee nykyisin alueella, joka on osin valtion ja osin vesialueen osakaskunnan omistuksessa.

Kaupunki on tehnyt seuraavia vuorovaikuttamisen ja tiedoksiannon toimenpiteitä tiesuunnitelman osalta: julkaissut tietoverkossaan (sähköinen ilmoitustaulu) 7.11.2022 Keski-Suomen ELY-keskuksen laatiman, tiesuunnitelman suunnittelun ja maastotöiden aloittamista koskevan ilmoituksen, julkaissut tietoverkossaan (sähköinen ilmoitustaulu) 10.1.2023 ilmoituksen ELY-keskuksen 18.1.2023 järjestämästä yleisötilaisuudesta sekä julkaissut 21.6.2023 tietoverkossaan (sähköinen ilmoitustaulu) ilmoituksen toimivaltaisen viranomaisen kuulutuksesta, joka koski tiesuunnitelman nähtäville asettamista.

Kaupunki katsoo, että nähtäville asetetussa tiesuunnitelmassa on otettu huomioon valtakunnallisen ja alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden toteutuminen kaupungin alueella.

Tiesuunnitelman alueella on voimassa Äänekosken kaupunginvaltuuston 14.12.2009 hyväksymä *Suolahti 2020 osayleiskaava*. Osayleiskaavassa tiesuunnitelman suunnittelualueen kohdalla maantie 642 on osoitettu seututie (st) -merkinnällä ja maantien viereen on osoitettu kevyen liikenteen reitti. Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä on lisäksi ohjeelliset moottorikelkkailureitin ja ulkoilureitin merkinnät. Tiesuunnitelmassa tarkasteltavaa Pässinradantie sivuaa länsi-lounaissuunnassa sen loppuosalla Suolahden rantayleiskaava vuodelta 2007. Rantayleiskaavassa on osoitettu joitakin rakennuspaikkoja, jotka hyödyntävät Pässinrataa nykyisin ajoreittinään sekä rakentamattomia rakennuspaikkoja, jotka todennäköisesti tulisivat toteutuessaan tietä hyödyntämään.

Asemakaavojen osalta tiesuunnitelman itälaidalla on voimassa Äänekosken kaupunginvaltuuston 3.2.2003 hyväksymä *Paadentaipaleenvuoren asemakaava*. Asemakaavassa maantien 642 liikennealue rajautuu itäreunastaan Kymipuiston lähivirkistysalueeseen. Pässinradantien itäpäässä, suunnitelma-alueen ulkopuolella on voimassa *Teollisuuskylän asemakaava*, joka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 4.5.2020. Kaavassa Pässinradantie yhtyy katualueeseen, jolta on pääsy Aatulantien liittymän kautta maantielle 642.

Voimassa olevat kaavat ovat yhdenmukaisia tiesuunnitelman kanssa. Tarvittaessa kaupunki myös muuttaa kaavat tiesuunnitelman mukaiseksi. Äänekosken kaupungilla on tiesuunnitelman suunnitelma-alueella vireillä *Paatelan Portin asemakaava* -nimisen asemakaavan ja asemakaavan muutoksen laatiminen. Luonnos asemakaavan muutoksesta on ollut nähtävillä 13.10.2021 - 12.11.2021 välisen ajan. Kaavasta on tiesuunnitelman nähtävillä olon jälkeen valmisteltu kaavaehdotus 21.8.2023 pidettävään kaupunginhallituksen kokoukseen sen nähtäville asettamista varten. Valmisteltu kaavaehdotus on yhdenmukainen lausunnolla olevan tiesuunnitelman kanssa.

Asemakaavan valmistelun yhteydessä on kaavoituspalveluihin saapunut toiveita asukkailta Pässinradantien liittymän säilyttämisestä. Asukkaiden palautteet on välitetty tiedoksi Keski-Suomen ELY-keskuksen tiesuunnitelman valmisteluun. Asukkaiden lisäksi kaupunkirakennelautakunta on 16.12.2021 § 101 kaavaluonnoslausunnossaan korostanut, että Pässinradantien nykyinen liittymä Äänekoskentielle tulee säilyttää, koska liittymän sulkeminen aiheuttaa Pässinradan tiekunnan osakkaille tuntuva matkan lisäystä Äänekosken suuntaan ja lisää tiekunnan kunnossapitokustannuksia, jos kulkeminen tapahtuu Suolahden teollisuuskylän kautta.

Tiesuunnitelman yhteydessä on tarkasteltu Pässinradantien nykyisen liittymän parantamista vaihtoehtona ajoyhteyden katkaisemiselle. Liittymä vaihtoehdosta on tiesuunnitelmaselostuksen mukaan luovuttu, koska liittymän parantamisella ei riittävässä määrin voida vaikuttaa liittymän aiheuttamiin liikenneturvallisuus- ja liikenteensujuvuusvaikutuksiin maantiellä.

Kaupunki katsoo, että haitta tiesuunnitelman mukaisesta Pässinradantien ajoyhteyden katkaisemisesta Äänekoskentielle kohdistuu useille yksityisessä omistuksessa oleville kiinteistöille. Muutos pidentäisi arviolta 16 rantayleiskaavan mukaisen rakennuspaikan osalta ajomatkaa Äänekosken keskustan suuntaan. Matkan pidentyminen vaihtelisi noin kahdesta kilometristä neljään ja puoleen kilometriin. Kahta rakennuspaikkaa lukuun ottamatta rakennuspaikat on osoitettu kaavassa vapaa-ajan asumiseen. Muutokset matkan osalta ovat maanomistajille kohtuuttomia.

Annetujen palautteiden pohjalta Kaupunki esittää vielä tarkastelemaan uudelleen mahdollisuutta ajoyhteyden säilyttämiseksi Pässinradantielta maantielle kanavan puolelta. Suunnitelman perusteella voidaan arvioida, että hyödyt turvallisuuteen ja sujuvuuteen Pässinradantien ajoyhteyden katkaisemisen myötä ovat kohtalaisen vähäisiä suhteessa muutoksesta aiheutuvaan haittaan maanomistajille. Tiesuunnitelman mukaan alueella on sattunut vähäisesti onnettomuuksia vuosina 2017-2021 ja näistä loukkaantumiseen johtanut onnettomuus ei ole sijoittunut kyseisen ajoyhteyden maantieliittymään. Liikennemäärät ajoyhteydellä ovat myös pieniä. Paatelan Portin Asemakaavan muutoshankkeessa liittymä on osoitettavissa vielä kaavan hyväksymisvaiheessa. Jos liittymä katkaistaan, tulee suunnitelmassa jo esitettyjen toimenpiteiden lisäksi toteuttaa Pässinradan alkujaksolle levikkeitä, joissa ohittaminen on turvallisesti mahdollista ilman kohtuuttoman pitkiä peruutusmatkoja. Nykyisin tie on todella kapea eikä Pässinradantielle ole aiemmin ollut suurta tarvetta toteuttaa ohituksen mahdollistavia levikkeitä.

Kaupungilla ei ole muuta huomauttamista tiesuunnitelmaan sisältyviin asemakaava-alueen ulkopuolisiin maantien rakentamisen ajaksi tai pysyvästi varattaviin alueisiin, kiertoteihin, varastoalueisiin tai varattavien yksityisten teiden tekemiseen tai käyttöön. Kaupungilla ei ole myöskään huomauttamista suunnitelmassa esitettyihin maanteiden hallinnollisen luokan muutoksiin tai lakkaamisiin.

Kaupunki laatii tiesuunnitelman ratkaisuihin ja toteuttamiseen liittyvät omat suunnitelmansa ja vastaa suunnitelmien käsittelyprosessista hankkeen toteuttamisen edellyttämässä aikataulussa. Kaupunki sallii seuraavia tiesuunnitelmassa esitettyjä työnaikaisia toimenpiteitä tehtävän asemakaava-alueellaan: kiertotien tai liikennejärjestelyjen sijoittaminen, tiettyjen katuyhteyksien käyttö toteutuksen aikana ja muut vastaavat toimenpiteet.

Aikaisempien vastaavien käytäntöjen mukaisesti kaupunki on valmis luovuttamaan yksityistien tekemiseen tarvittavan omistamansa maa-alueen korvauksetta tietarkoituksiin.

Valmistelija	Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi, puh. 040 717 7479
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Tuononen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää antaa edellä olevan kaavoituspäällikön valmisteleman lausunnon Keski-Suomen ELY-keskukselle tiesuunnitelmasta " Maantie 642 Paatelan kanavan kohdalla".

Kaupunginjohtajan kokouksessa tehty ehdotus

Hyväksytään kaavoituspäällikön valmistelema lausunto sillä lisäyksellä, että liittymä täytyy säilyttää, koska alueella sijaitsee huoltovarmuuteen liittyviä rakenteita.

Päätös Hyväksyttiin kaupunginjohtajan kokouksessa tehty ehdotus.

- - - - -

KH 18.09.2023 § 242
968/10.03.01.02/2022

Keski-Suomen ELY-keskus pyytää selvitystä/tarkentamista:

- 1) Millä perusteilla pääasiallisesti vapaa-ajan asuntojen vähäiseksi arvioidulle liikenteelle syntyy kohtuutonta haittaa, mikäli Pässinradantie ajoyhteyden katkaiseminen tehdään nähtävillä olleen suunnitelman mukaisesti? Äänekosken kaupungin lausunnossa on tuotu esille mahdollinen kiertohaitta pidentyneenä matkana. Kuitenkin maanomistajaluettelon perusteella suurin osa kiinteistöjen omistajista asuu Äänekosken Suolahdessa tai ovat ulkopaikkakuntalaisia.
- 2) Pässinradantielle on perustettu tiekunta, jonka velvollisuus on pitää tie osakkaiden tarpeiden vaatimassa kunnossa. Pässinradan yksityistie on nykyisin läpiajettava esim. puutavaran kuljetuksia varten, mitä tiekunnan osakkaat suunnittelun aikana nostivat esille. Suunnitelmassa esitetyle ajoyhteyden katkaisulle korvaavana on esitetty riittävällä mitoituksella oleva käänköpaikka. Onko lausunnossa esitetyt lisätoimenpiteet, kohtaamispaikat, Pässinradantielle suunnitelmassa esitetyn ajoyhteyden katkaisusta johtuvia vai jo olemassa olevia puutteita vähäisesti liikennöidyksi arvioidulla yksityistiellä?
- 3) Mitä ovat suunnittelualueella sijaitsevat huoltovarmuuteen liittyvät rakenteet ja millä perusteella ne ovat riippuvaisia suunnitelmassa esitetystä Pässinradan yksityistien ajoyhteyden katkaisemisesta?

Kaupunginhallitus antaa seuraavan selvityksen esitettyihin kysymyksiin:

- 1) Liittymä Paatelan kanavan alueelta Äänekoskentielle joka tapauksessa tiesuunnitelman mukaan säilyy. Liikennemäärä Pässinradantien kiinteistöiltä on vähäistä, joten se ei oleellisesti heikennä liikenneturvallisuutta.
- 2) Läpikuljettavuuden poistuessa, tulee tiellä enemmän kohtaamisia, josta johtuen ohitusmahdollisuudet tulee turvattavaksi. Nykyisellään liikenne voi jakautua molempiin suuntiin, jolloin kohtaamisia voidaan välttää.
- 3) Toimintavarmuuden kannalta liittymän säilyttäminen turvaa esimerkiksi pelastustoimen hälytystehtäviä. Mikäli liittymä säilyy, pysyy toimintavarmuus nykyisellään, mutta mikäli liittymä poistuu, pitenee vasteaika useilla minuuteilla. Alueella on lisäksi kriittistä infraa.

Valmistelija Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi, puh. 040 717 7479

Esittelijä Kaupunginjohtaja Matti Tuononen

Päätösehdotus Kaupunginhallitus antaa edellä kuvatun mukaisen selvityksen.

Päätös Hyväksyttiin.
